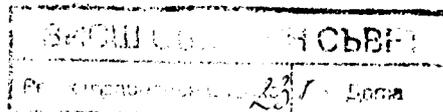

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

Изх. № РД-21- *ХС* /2025 г.
15.01.2025 г.

ДО *СС-15548* 16-01-2025
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
УЛ. „ЕКЗАРХ ЙОСИФ“ № 12
ГР. СОФИЯ

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,**

Приложено, на основание чл. 52, ал. 2 от Наредба № 1/09.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, Ви изпращам отговорите си на поставените въпроси от г-жа Биляна Гяурова – Вегертседер – директор на БИПИ.

Приложение: писмени отговори.

С уважение,

РУСИ АЛЕКСИЕВ
ЗАМ.-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД

**ДО
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

ОТГОВОРИ

От Руси Виктор Алексиев – кандидат за заемане на длъжността „административен ръководител – председател на Софийски градски съд“ на въпроси, зададени от г-жа Биляна Гяурова – Вегертседер – директор на Български институт за правни инициативи, на основание чл. 50, ал. 1 от Наредба № 1 от 9.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, вр. чл. 194а, ал. 6 от ЗСВ, изх. № ИПСН 346/09.12.2024 г.

**УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,**

С настоящото и на основание чл. 51 от Наредба № 1 от 9.02.2017 г. за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, представям на Вашето внимание отговори на въпросите, зададени от г-жа Биляна Гяурова – Вегертседер – директор на Български институт за правни инициативи (БИПИ), на основание чл. 50, ал. 1 от Наредбата за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, вр. чл. 194а, ал. 6 от Закона за съдебната власт (ЗСВ), изх. № ИПСН 346/09.12.2024 г.

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ

1. Смятате ли, че следва да продължи реформата в съдебната власт, след решението на Конституционния съд (КС) от 26.07.2024 г., относно промените в Конституцията на Република България, обн., ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г. и, ако да – в каква посока?

С решение № 13 от 26.07.2024 г. по конституционно дело № 1/2024 г., обн. ДВ, бр. 66 от 06.08.2024 г., Конституционният съд на Република България обяви за противоконституционни редица разпоредби от Закона за изменение и допълнение (ЗИД) на Конституцията на Република България, обн. ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г.

Конституционният съд обяви за противоконституционни, като невалидни промените в чл. 126, ал. 2 и 3, въведени с § 11, т. 2 и 3 ЗИД на Конституцията, касаещи правомощията на главния прокурор, въведеният механизъм за разследване на главния прокурор, някои разпоредби, касаещи структурата, правомощията и организацията на работа на органите, които кадрово и административно обезпечават съдебната власт, въведената забрана за преизбиране на главния инспектор и инспекторите към Инспектората на ВСС за не повече от два мандата и някои други разпоредби.

Продължаването на реформата в съдебната власт, следователно, е особено наложително да продължи и ясна индикация за това е именно коментираното в питането решение на Конституционния съд.

От критична важност ще се яви законодателните инициативи в обсъжданата област да бъдат съпътствани с широк професионален дебат, с активното участие на съдии, прокурори и следователи, който ще позволи да се открият действителните проблеми пред органите на съдебната власт и да се набележат адекватни и ефективни мерки за тяхното преодоляване, при необходимите гаранции за високо качество на законодателния процес.

Моето лично мнение в тази насока е, че следва законодателният орган на Р. България да положи съответните усилия за конституционносъобразно обособяване на самостоятелни и независими една от друга съдийска и прокурорска колегии, по начин, който да осигури практическата им самостоятелност, включително и в бюджетната сфера.

Независимо от обявяването на противоконституционносъобразността на разпоредбата на чл. 130а (изм. ДВ, бр. 106 от 22.12.2023 г., изм. С РКИ № 13 от 2024 г.)¹, от Конституцията на Р. България, следва да се отчете, че и самият КС

¹ Чл. 130а. (Нов - ДВ, бр. 100 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 106 от 2023 г.) (1) Висшият съдебен съвет се състои от 15 членове и включва председателя на Върховния касационен съд и председателя на Върховния административен съд, които са негови членове по право, осем членове, избирани пряко от съдиите от всички съдилища, и петима членове, избирани от Народното събрание.

прогласява, че „промяната в чл. 130а, ал. 1, както е въведена с § 16 ЗИД на Конституцията, сама по себе си не е противоконституционна“. Обявяването ѝ за такава е с носещи мотиви – които напълно възприемам - касаещи неспазения баланс по отношение на формирането на състава на Прокурорската колегия, наречена Висш прокурорски съвет. Конкретно – несъразмерността между броя на избраните от професионалната общност на прокурори и следователи нейни членове и избрани такива от Народното събрание.

Поради това, не виждам пречки, след съобразяване с мотивите на КС в тази насока, отново да се обособят самостоятелни и независими, отделни колегии, разглеждащи и решаващи кадровите въпроси на съдиите, от една страна, и на прокурорите и следователите, от друга, а също така и разполагащи с пълни правомощия по отношение на отделни бюджети.

Също така, на законодателно ниво Народното събрание следва нормативно да осигури и обезпечи бързото, регулярно и обективно провеждане на конкурсите за кариерно израстване и преместване. Това се явява и единственият способ за осигуряване на кадрова обезпеченост на органите на съдебната власт и предотвратяване превръщането на института на командироването в правило, вместо изключение.

2. Смятате ли, че настоящият състав на Висшия съдебен съвет (ВСС) следва да избере нов главен прокурор и нов председател на Върховния административен съд?

Този въпрос вече получи своя законодателен отговор, поради което е безпредметно да се коментира към настоящия момент.

3. Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати?

Действително, едно от сериозните предизвикателства от организационен характер се явява неравномерната натовареност между органите на съдебната власт в различна съдебни райони и между отделните магистрати в рамките на един и същ съд. Конкретно Софийският градски съд е най-големият окръжен съд в страната, притежаващ изключителна компетентност по определени категории

(2) Висшият прокурорски съвет се състои от 10 членове и включва главния прокурор, който е негов член по право, двама членове, избирани пряко от прокурорите, един член, избран пряко от следователите, и шестима членове, избрани от Народното събрание.

.....

дела², респективно – съдът с най-сериозна натовареност сред тези на окръжно ниво. И това е така, тъй като Софийският градски съд се произнася като въззивна инстанция по отношение на актовете на най-големия съд в страната – Софийски районен съд, а и централните органите на власт и дружествата, основани с държавен и общински капитал, а и голяма част от останалите юридически лица, са със седалище и адрес на управление на територията на гр. София. В столицата е концентрирана повече от една четвърт от населението на Република България³, което, логично, обуславя далеч по-голяма натовареност на съдилищата в този съдебен район, включително и на СГС.

С оглед и длъжността, за която кандидатствам – „административен ръководител – председател на СГС“ – логично и усилията, а и настоящият ми отговор, ще се съсредоточат върху въпроса за по-равномерна натовареност между отделните съдии в СГС.

Иначе решението на проблема с неравномерната натовареност между магистратите в различни съдебни райони предполага няколко подхода. Същите могат да се приложат самостоятелно или, както намирам за по-удачно, едновременно.

На първо място, традиционният, неизменно предприеман и до момента подход за справяне с натовареността, е увеличаване на щатът за магистратски длъжности. Въпреки, че принципно споделям полезността на този вид разрешение, не може да не се отчетат и някои негови съществени слабости. Една от тях е обстоятелството, че дори да се увеличи щатът на съответната съдебна институция, то заемането му, което става чрез продължителни, най-често многогодишни конкурси, на практика обрича съдебния орган на непопълване с години след формалното увеличаване на щата му. Практиката досега показва, че опитът да се компенсира тази слабост чрез използване на института на командироването, не е особено удачен, поради редица причини. Една от тях е, че се „оголва“ съдийска длъжност в друг орган на съдебната власт. Друга – неизменното усещане в обществото, а дори и сред магистратските среди, което впрочем по мое мнение е изцяло неоснователно, че командированият е зависим по някакъв начин от командировалия го административен ръководител или прекия такъв на съдебния орган, в който е командирован. Има и други слабости, но с

² Така, само пред СГС се подават иски за признаване и допускане изпълнения на решения на чуждестранни съдилища, както и искания за признаване на решение на чуждестранно съдилище от заинтересована страна, която няма постоянен адрес или седалище на територията на Република България. В СГС се извършва регистрацията на политически партии и религиозни общности като юридически лица. На този съд са подсъдни и делата за престъпления от общ характер, извършени от лица, заемащи определени висши държавни длъжности, включително членове на Министерски съвет, магистрати, от други лица с имунитет, както и за престъпления по реда на глава първа от Особената част на Наказателния кодекс (НК) и на делата от компетентност на Европейската прокуратура (ЕП).

³ Вж. информацията на Националния статистически институт за населението на Република България по градове към 31.12.2022 г. – в <https://www.nsi.bg/bg/content/2981>.

оглед целта на настоящите отговори, същите не се явяват основни, поради което няма да бъдат и коментирани тук.

На второ място, промяна в подсъдността на определена категория дела. Приложен на практика, този подход също показва неефективност, изразена в несъответствие между средната натовареност на магистратите в отделните съдебни райони и броя на магистратите, правораздаващи в съответния съдебен район.

На трето място, което за мен е и един от най-перспективните подходи, но за жалост независещ от представителите на съдебната власт, е приемането на законодателни промени, които да облекчат съдебните процедури за гражданите и да осигурят необходимата бързина при решаване на съдебните спорове. Конкретно такива например биха могли да бъдат измененията в процесуалните закони, които да въведат по изключение провеждането на открито съдебно заседание по въззивните дела, а принципно спорът да се решава от въззивния съд в закрито такова. Същото е и при множество съдебно - наказателни, специфични процедури, инкорпорирани във вътрешното ни законодателство в изпълнение на ангажимента на Р. България за хармонизиране на националното ни законодателство с европейското такова. Пример в тази насока се явява Закон за признаване, изпълнение и изпачане на актове за конфискация или отнемане и решения за налагане на финансови санкции. Предвидените там открити съдебни заседания в разширен – троен състав, за признаване и изпълнение най-често на глоби за нарушения на правилата за движение по пътищата в страните членки на ЕС, определено е изключително неудачно разрешение. От една страна се ангажират трима съдии, при положение, че е предвиден и въззивен контрол, който също се осъществява от трима съдии. От друга страна се заемат и съдебни зали, които и без това критично не достигат, поне в СГС. От трета, използва се ценен ресурс на съдебното деловодство и съдебните секретари за обработка на делото и призоваване на засегнатото лице - често няколкократно, който би могъл да бъде насочен за изпълнение на деловодни и секретарски задължения, насочени към постигане на бързина по други, същински съдебни производства. От четвърта страна, ангажират се времето и усилията и на засегнатото лице.

Със законодателна промяна, която да бъде в рамките на съответно инкорпорирания във вътрешното ни законодателство европейски нормативен акт – най-често Рамково решение, например провеждане първоинстанционно от един съдия, в закрито съдебно заседание, спокойно би могло да се постигне по-ефикасна съдебна процедура. Същата, освен, че ще доведе до облекчаване на натовареността на магистратите, но ще повлияе благотворно и върху заетостта на съдебните зали, както и не би натоварила с допълнителни усилия и загуба на време и самите засегнати субекти.

На четвърто място, доколкото не е изчерпан института на съдебните помощници, намирам за удачно да се увеличи броят им, както и да се извършат законодателни промени в насока разширяване на правомощията им.

На пето място, засиленото и практическо приложение на медиацията също ще спомогне.

По отношение на СГС, особеното му място и статут сред окръжните съдилища, специфичната му компетентност и значителната натовареност поставят специфични предизвикателства и пред ръководството на съда. Ето защо, преди да бъдат формулирани конкретни отговори за подобряване на равномерността на натовареност между съдиите в него, следва да бъде направен анализ на кадровата му и материална обезпеченост. В тази насока безспорно ще бъдат от полза и изводите, изложени в изготвения от СК на ВСС анализ на натовареността на съдилищата в Р. България за 2023 г., в частност тези, касаещи СГС. Със сигурност ще съобразя същите, в случай, че бъде избран на длъжността, за която кандидатствам, за формулиране на адекватни мерки от организационен характер, от компетентността на административния ръководител на съда.

4. Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса – смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Въпросът за възнагражденията на магистратите и в частност – за разликите във възнагражденията в различните инстанции, категорично не е в прерогативите на длъжността, за която кандидатствам – административен ръководител - председател на СГС.

Въпреки това, становището ми, в лично качество, е че въпросът следва да получи стриктна нормативна регламентация.

Необходимо е да се намери баланса между бюджетната възможност и изискванията на съдебната система. Ако примерно се въведе заплащане в зависимост от един изцяло обективен, неподлежащ на изкривявания критерий, какъвто е съдебният стаж, съвкупно преценяван с регулярни и обективни атестации за качествено изпълнение на съдийските задължения, каквато практика има в някои страни от ЕС, това определено, по мое мнение, значително би намалило вътрешноинституционалното напрежение, породено от голямата „ножица“ между възнагражденията на районно и върховно ниво.

Убеден съм, че в съвсем близко бъдеще този въпрос ще се превърне в сериозен проблем пред ВСС, което ще наложи своевременното му разрешаване

по нормативен път и с активното участие и позиция на ВСС, в насока намаляване разликата между заплащането за магистрат на районно и върховно ниво.

5. На 1.07.2024 г. Конституционния съд на Р. България излезе с решение, което обявява за противоконституционни текстовете от ЗМ и ГПК, въвеждащи задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. Какво е мнението Ви за прилагането/използването на процедура по медиация в рамките на висящ съдебен процес?

Решението на Конституционния съд № 11 от 01.07.2024 г. по конституционно дело № 11/2024 г., обн. ДВ, бр. 57 от 05.07.2024 г., с което редица разпоредби от Закона за медиацията и от Гражданския процесуален кодекс бяха обявени за противоконституционни⁴, беше мотивирано от принципното разбиране на съда, че същите нарушават основни права (чл. 6, чл. 56 от Конституцията), както и принципа на правовата държава (чл. 4, ал. 1 от Конституцията), в каквато насока са изложени обстоятени съображения. И тук се касае до дефицити в правната рамка на един определено изключително необходим за бързото и ефективно разрешаване на правни спорове институт, какъвто е медиацията.

В Резолюция на Европейския парламент от 12 септември 2017 г. относно изпълнението на Директива 2008/52/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2008 г. относно някои аспекти на медиацията по гражданскоправни и търговскоправни въпроси (Директива за медиацията) (2016/2066(INI), се посочва, че „медиацията, като алтернативна, доброволна и поверителна извънсъдебна процедура, в някои случаи и при спазване на необходимите предпазни мерки, може да бъде полезен инструмент за облекчаване на претоварените съдебни системи, тъй като може да даде възможност на физическите и юридическите лица да решават по бърз и ефективен начин споровете си извънсъдебно, предвид това, че съдебните производства с прекалено дълга продължителност са в нарушение на Хартата на основните права, като същевременно се гарантира по-добър достъп до правосъдие и се допринася за икономическия растеж“.

Извънсъдебното разрешаване на спорове чрез медиация, следователно, би могла да има силно положително въздействие както върху страните по спора, които чрез доброволно участие в процедурата и взаимни отстъпки биха могли да получат решение, което да приемат за удовлетворяващо исканията им и справедливо, което, от своя страна ще съдейства и за изпълнението на решението по спора, така и върху съдилищата, като намали прекомерната им натовареност.

⁴ С решението си, КС обяви за противоконституционни разпоредбите на чл. 19, чл. 20, чл. 21, чл. 22, чл. 23, чл. 24, ал. 1 и чл. 25 от Закона за медиацията (обн. ДВ, бр. 110 от 17.12.2004 г.; изм. и доп., бр. 11 от 2023 г., в сила от 1.07.2024 г.; посл. изм. и доп., бр. 11 от 2.02.2023 г., ЗМ) и на чл. 78а, чл. 140а, чл. 140б, чл. 267, ал. 3, чл. 314а, чл. 341а и чл. 374а от Гражданския процесуален кодекс (обн., ДВ, бр. 59 от 20.07.2007 г.; изм. и доп., бр. 11 от 2023 г., в сила от 1.07.2024 г., посл. изм. и доп., бр. 39 от 1.05.2024 г., ГПК).

Констатираните в Резолюцията „трудности във връзка с функционирането на националните системи за медиация на практика, които трудности са свързани основно със състезателната традиция и липсата на култура на медиация в държавите – членки, ниското равнище на информираност относно медиацията в по-голямата част от държавите членки, недостатъчните познания как да се действа при трансгранични дела, както и функционирането на механизмите за контрол на качеството за медиаторите“, следва да намерят адекватен законодателен отговор в кратки срокове, за да се постигне по-ефективно правораздаване и да се намали натовареността на съдилищата, при съблюдаване на конституционно установената рамка на правата и свободите на гражданите.

Уместно е следващата законодателна инициатива в тази насока, която бих приветствал, да протече отново в тясно взаимодействие с представители на органите на съдебната власт и най-вече със съдиите от различните нива на съдебната система.

6. През 2016 г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика за времето на действието им? Как се реализира съдийското самоуправление в съда, в който правораздавате? Има ли необходимост от разширяване и в каква посока?

В концепцията си съм изложил своето виждане по въпроса, както и ясно съм го изразил в проведените на 11.12.2023 г. и на 27.11.2024 г. Общи събрания (ОС) на съдиите от СГС.

Мога да отбележа накратко, базирайки се на впечатленията ми не само от СГС, а и от работата на други съдилища, че според мен съдийското самоуправление е институт, който не се използва в пълния му потенциал от съдиите. Както се изразих и на двете ОС на съдиите от СГС, проведени на 11.12.2023 г. и на 27.11.2024 г., то дори може да се определи като „закърняло“.

По мое мнение една от конкретните мерки, които биха довели до активизиране на съдиите по въпросите, касаещи управлението на съда, се явява допитването за мнението им по важни организационни въпроси, които са от компетентността на административния ръководител. При формиране на ръководните решения на председателя, взимането предвид и на становището на съдиите всякога би било полезно, независимо, че управленското решение ще бъде на административния ръководител – председателя на СГС, като негова отговорност.

И към настоящия момент ЗСВ⁵ дава достатъчна нормативна основа за активно осъществяване на съдийското самоуправление. Не мисля, че то се нуждае от разширяване. Общото събрание на съдиите разполага с широк набор от правомощия. Актуалната им уредба осигурява възможност за действително съдийско самоуправление, при условие, че съдиите се възползват от така предоставените им права в тази насока.

В тази връзка е важно да се посочи, че всъщност съдийското самоуправление е въпрос не към/на председателя на съда, а към/на самите съдии в него.

Ако то не функционира по една или друга обективна(и) причина(и), независимо, че би изглеждало парадоксално административният ръководител – председател на съда, да призовава съдиите към него, ако бъде избран за административен ръководител – председател, на СГС, именно това бих направил.

7. Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. Смятате ли, че това беше по-доброто решение или кодексът трябваше да остане единен?

Понастоящем стандартите и рамката за регулиране на поведението на съдиите в и извън службата, се регламентират в Кодекс за етично поведение на българските съдии се приема на основание чл. 30, ал. 2, т. 23 от ЗСВ с решение на Съдийската колегия на ВСС по Протокол № 34/24.10.2023 г. и е одобрен с решение на Пленума на ВСС по Протокол № 30/30.10.2023 г. През 2023 г. се премина от уредба на етичните правила, относими към всички магистрати, към уредба на самостоятелни правила, относими към работата на съдиите и към такива, относими към дейността на прокурорите и следователите.

Този подход следва да бъде подкрепен. Работата на съдиите и изискванията към поведението им при и извън упражняване на правомощията им по служба, освен, че следва да бъдат завишени в сравнение с тези за прокурорите и следователите, разкриват и специфики, които могат да бъдат отчетени само в случай, че етичните правила за поведение на съдиите се уреждат в отделен нормативен акт.

8. Смятате ли, че Висш съдебен съвет, който е с изтекъл мандат вече повече от две години е легитимен да реализира кадрова политика по отношение на избор на административни ръководители в органите на съдебната власт (и извън „тримата големи“)?

Отговор на този въпрос дадох по-горе, при отговора на въпрос № 2.

⁵ Чл. 85, ал. 3 – ал. 3 от ЗСВ, по отношение на Общото събрание на окръжния съд

9. Как бихте осигурили и евентуално защитили независимостта на съдиите, подложени на атаки предвид факта, че в СГС се гледат множество обществено значими дела?

Независимостта на съдиите е уредена и гарантирана от закона. Отношение към въпроса за независимостта на съдиите имат още Магна харта на съдиите, приета от Консултативния съвет на европейските съдии на 17.10.2010 г. и Стандартите за независимостта на съдебната власт, приети от ВСС въз основа на закрепените в стандартите източници.

Както е посочено в Стандартите, „Независимостта е основна ценност на съдебната власт, предпоставка за върховенството на закона и гаранция за справедлив процес. Тя позволява на съдиите, които са натоварени с вземането на важни решения относно живота, свободите, правата, задълженията и собствеността на гражданите, да се произнасят безпристрастно и справедливо, и ги предпазва от пряко влияние на страните по спора и неправомерна намеса от органи на държавна власт, външни организации и физически лица.“

Преди всичко обаче, тя е вътрешно състояние. Никой и нищо не може да осигури и гарантира независимост на когото ѝ да е, ако той самият не се усеща независим.

Неоспорим факт е, че съдиите в СГС разглеждат множество значими дела със засилен обществен интерес по тях. Независимостта на всеки един от тях е на първо място негово вътрешно усещане и убеждение. В това отношение, ако такива вътрешно усещане и убеждения липсват, председателят на съда по никакъв начин не би могъл да ги осигури. При наличието им обаче, той може и следва да осигури защита от посегателства спрямо независимостта на съдиите, и то не само на тези, произнасящи се по дела със засилен обществен интерес по тях, а на всички.

Иначе казано, ако съдия от СГС стане обект на злонамерена и неоснователна атака от страна на медия/и, отделна/и личност/и и/или, без каквото ѝ да е колебание ще предприема, самостоятелно или съгласувано със СК на ВСС, подходящите за конкретния случай институционални мерки за защита на конкретния/ите съдия/и от посегателството срещу правото му/им да осъществява/т правораздавателната си дейност спокойно, обективно и безпристрастно.

С оглед многообразието на житейските ситуации и различните възможни форми на посегателство спрямо правомощието на съдиите да се произнасят независимо от всичко друго, освен от закона, доказателствата по делото и вътрешното си убеждение, не би могло да се изброят изчерпателно институционалните действия, които, ако бъде избран за административен ръководител – председател на СГС, евентуално бих предприел. Една част от тях обаче са бърза реакция чрез становище и/или изявление на официалния сайт на

съда, становище и/или изявление до медии, инициране на институционална подкрепа на съответния съдия съвместно с други съдебни органи, професионални и/или обществени организации, СК на ВСС и, при необходимост, съгласувани действия с компетентни държавни структури, като МВР, ГД „Охрана на съдебната власт“ и пр.

II. ВЪПРОСИ КЪМ РУСИ АЛЕКСИЕВ:

10. На стр. 9 от концепцията Ви сочите, че щатните бройки за съдебни помощници са крайно недостатъчни, а на стр. 21 предлагате „мерки за чувствително увеличаване на щата за съдебни помощници“. Как бихте решили този проблем, имайки предвид и ограниченото пространство в СГС?

Към настоящия момент броят на съдебните помощници е крайно недостатъчен. Щатната численост на съдебните помощници е 39 щатни бройки, от които са заети 32 щатни бройки, а реално работещи са 28, тъй като 4 съдебни помощника са в дългосрочен отпуск, по реда на чл. 339 от ЗСВ, вр. чл. 163 – чл. 164 от Кодекса на труда (КТ). При тази численост един съдебен помощник подпомага дейността средно на шестима съдии. Отделно от това, на определени съдебни помощници е възложено да подпомагат административното ръководство – чрез процесуално представителство по дела, по които СГС е страна, при осъществяване на дейността по разпределението на частните граждански дела, чрез въвеждане на данните за образуване и разпределение на делата в Централизираната система за разпределение на дела (ЦСРД), попълнени от съответния разпределящ съдия, при текущия доклад по отношение на постъпилите молби за освобождаване на държавни такси, гаранции, депозити и погрешно внесени суми по дела, както и при вземане на решения за предоставяне или отказ от предоставяне на достъп до исканата обществена информация, при наличието на предпоставките за това по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ).

Работата на съдебните помощници еднозначно се определя като изключително ценна и полезна както за съдиите, така и за административното ръководство на съда, но щатните бройки за съдебни помощници са крайно недостатъчни, за да се обезпечи нормалната и своевременна дейност на отделните звена. Това води до прекомерно натоварване и на съдебните помощници, респективно – до намаляване на ефективността и качеството на работата им.

Поради това и в концепцията си съм обосновал извода, че през предстоящия мандат на ръководството на СГС следва да се предприемат мерки за чувствително увеличаване на щата за съдебни помощници, до достигането на

оптималното съотношение от един съдебен помощник на всеки двама съдии в СГС, и попълването му с подготвени и мотивирани съдебни служители.

Ограниченията, които ползването на настоящия етап пространства в сградата на Съдебната палата, налагат пред чувствителното увеличаване на щата на съдебните помощници, биха могли да бъдат преодолени посредством редица мерки: краткосрочни, изразяващи се в усвояване на работни помещения в сградата на ул. „Черковна“ № 90, усвояване на свободни площи в сградите, ползвани от СГС за нуждите на работни помещения за съдебни помощници и въвеждане на „гъвкаво“ работно време за съдебните помощници, и дългосрочни – замяната на съдебната сграда, или част от нея, на ул. „Черковна“ № 90 с друга държавна сграда, находяща се в непосредствена близост до Съдебната палата в гр. София, а именно тази на ул. „Лавеле“ № 30, последвано от ремонт на сградата в кратки срокове, проектиране на сграда на мястото или надстрояване на настоящата такава на Музея на МВР, с височината и в архитектурния стил на Съдебната палата, която да бъде свързана със сградата на Съдебната палата с топла връзка (изградена над ул. „Лавеле“), като по този начин тя да стане част от нея и двете да формират архитектурно, конструктивно и функционално единство.

11. На стр. 15 от концепцията Ви посочвате, че проверки на организацията на Софийския районен съд не са осъществявани от 2016 г. Как бихте процедирали по този въпрос, ако бъдете избран за административен ръководител?

Като проблем пред правораздавателната дейност на СГС, с пряко отражение върху качеството на правораздаването в съдебния район, се явява липсата на подпомагане на административната и съдебна дейност на СРС от страна на СГС, чрез извършване на регулярни проверки и методически указания. Понастоящем липсва актуална и акуратна информация за ефективността и ефикасността на организацията на дейността на съдиите в най-големия съд в страната – СРС.

Със заповед № 3382 от 28.09.2015 г. на председателя на СГС, на 07.10.2015 г. беше проведено Общо събрание (ОС) на съдиите от СГС, което взе решение за сформирането на две комисии, които на всеки шест месеца да извършват проверка на дейността на съдиите от Гражданските отделения и от НО на СРС. Съставът на комисиите беше определен със заповед № 3663 от 27.10.2015 г. и заповед № 4435 от 19.11.2015 г. на председателя на СГС. С други актове на председателя на съда № 20 от 05.01.2016 г. и № 22 от 05.01.2016 г. са конкретизирани задачите и срока, в който следва да се извърши проверката. През 2016 г. беше извършена проверка на дейност на съдиите от Гражданските отделения и НО при СРС за периода 01.01.2015 г. – 31.12.2015 г. След 2016 г. проверки на дейността на СРС не са извършвани, което не дава възможност да се

установи насоката на развитие на правораздавателната дейност на съда и да се констатира евентуални пропуски в работата на този съд.

За преодоляване на констатирания проблем, в случай че бъде избран да заема длъжността, в най-кратки срокове ще упражня правомощието на председателя на СГС по реда на чл. 86, ал. 1, т. 6 от ЗСВ, като възложи проверка на организацията на дейността на съдиите от СРС, единствено с цел да се подпомогне ръководството на СРС в административен аспект, ако се констатира пропуски и/или недостатъчно добре работещи процедури, правила, практики при организацията на правораздавателната дейност.

Тази мярка ще приложи и по отношение на дейността на държавните съдебни изпълнители и на съдиите по вписванията, за качеството на организацията на дейността на които и проблемите пред тяхната дейност понастоящем липсва актуална информация.

Необходима е и проверка за начина на съхранението на архивните дела и взетите мерки за недопускане възможността от подмяна на важни документи, като нотариални актове и пр.

Ако в рамките на тази проверка се констатира съществуващи организационни слабости или пропуски, СРС ще бъде подпомогнат с административен капацитет за преодоляването им в най-кратък срок.

12. На стр. 21 посочвате, че ще бъдат изработени правила за командироването на съдии. Моля, дайте повече подробности кои са принципите, които бихте следвали по този въпрос?

Един от съществените проблеми, който стои пред ръководството на СГС, е свързан с практиката за командироване на съдии в други органи на съдебната власт.

Към настоящия момент от СГС в САС са командировани общо **22** съдии, а от СРС в СГС са командировани **11** съдии. Това положение се отразява крайно негативно върху работата на съда, а и върху мотивацията на съдиите.

Разбира се, най-добрият подход за справяне с този проблем, касаещ не само дейността на СГС, е намирането на законодателното му разрешение, но дотогава остава открита възможността единствено за приемане на вътрешен за съда акт, с който да се регламентира възможността за командироване на съдии и критериите за това.

По време на мандата на досегашното ръководство на съда беше иницирана процедура по приемане на правила за командироването, която обаче така и не бе завършена. Ето защо, една от първите ми задачи, ако бъде избран за

административен ръководител – председател на СГС, ще бъде в най-кратки срокове да се продължи работата по изработване на правила за командироване на съдии и такива да бъдат окончателно приети. По този начин ще се гарантира прозрачното и предвидимо командироване на съдии в СГС и от СГС в други органи на съдебната власт, което ще доведе до подобряване на микроклимата сред колегите съдии.

В ЗСВ са предвидени задължителни критерии, които е необходимо да бъдат следвани при командироването на съдии. Съгласно чл. 227, ал. 7 от ЗСВ (ред., ДВ, бр. 90 от 2017 г.), командироването на съдия се извършва след преценка за притежавания ранг за длъжността, за която е командирован, професионалния му стаж и опит, оценка от атестация и становище от прекия му административен ръководител. Тези критерии следва да залегнат и да бъдат доразвити в правила за командироване на съдии.

В тази насока намирам за добра практика възприетата от ВКС. Съгласно нея, всяка колегия гласува и създава списък от съдии, който да бъде използван, при необходимост от командироване.

Алтернативен вариант е и командироването да се извършва по мотивирано предложение на административния ръководител, когато по една или друга причина самото отделение не излъчи кандидати за командироване. Предложението следва да е изрядно обосновано, да съдържа мотиви по всеки от предвидените в закона критерии и оповестено по подходящ начин.

В заключение, за да се минимизира възможността за субективизъм, което би се явило силно демотивиращо за колегите, командироването им следва да се подчинява на обективни, регламентирани правила, които да се доближават максимално до изискванията за повишаване на съдиите.

15.01.2025 г.

С УВАЖЕНИЕ:

...

Руси Алексиев –

зам. – председател на СГС